

Natsuko Sugao

Tots passem part de la nostra vida buscant una veu pròpia. Saber què volem dir i de quina manera dir-ho pot ser una cosa ben natural per a aquells més dotats o, dit d'una altra manera, per als qui han nascut per fer allò que fan. D'altres, a l'extrem contrari, semblen condemnats a no trobar-la mai i acabem fent d'aquesta cerca el nostre discurs.

La Natsuko Sugao va trobar l'extrem del seu cabdell de manera casual, com passa la majoria de vegades. Sense herència musical a la seva família, es va iniciar en la música als sis anys a l'Acadèmia Yamaha de Yokohama. El piano va ser el seu primer instrument.

Al Japó existeix una forta tradició de bandes escolars de música heretada del model nord-americà. Cada institut té la seva banda i se celebren concursos nacionals anuals. La Natsuko es va incorporar a la banda del seu institut als tretze anys, on aprenqué a tocar la trompeta amb l'exemple i els consells dels seus companys. Als setze anys les ganes de fer música ja havien niat amb força dins seu i els assajos de la banda omplien tots els espais lliures que deixaven les classes del batxillerat. El salt a la universitat musical resultà, per a sorpresa seva, l'opció més natural quan va arribar el moment de triar. Allà va estudiar-hi trompeta clàssica.

*

“Com a músic toco la trompeta, però crec que la manera de fer alguna cosa pròpia és a través de la composició. Això vaig descobrir-ho durant el projecte final de carrera. Si toco música d'altres no soc jo. La manera que tinc de poder arribar a la gent és a través de la meua música”.

El projecte final de carrera en l'especialitat de trompeta de jazz al Conservatori Superior del Liceu va ser una suite anomenada *Colores*. En aquest treball, la Natsuko va compondre quatre peces basades en imatges del Japó en les quals mesclà la música clàssica, el jazz i la música tradicional japonesa: *Sakura* n'és el cirerer que floreix a la primavera, *Natsumasuri* en representa les festes tradicionals d'estiu, la *Libèl·lula* hi apareix a la tardor i el *Mar d'hivern* n'omple l'esperit de nostàlgia.

"Quan vaig acabar els estudis al Liceu vaig decidir continuar amb aquest projecte. Portava temps volent muntar una banda i el projecte final va ser l'excusa perfecta per poder-ho fer".

*

La Natsuko arriba a Barcelona l'any 2002.

El pont que la condueix fins a la ciutat és l'experiència com a membre de la banda de Parque España, un parc temàtic japonès dedicat al folklore espanyol. Allà, entre disfresses de torero i sevillanes, va tocar per primera vegada un pas doble i s'hi va enamorar.

A l'Aula de Música Moderna i Jazz del Liceu va aprendre a tocar sense partitura, a inventar música. Va ser en aquest moment quan va escriure els seus primers temes, a l'inici amb vergonya, però cada vegada amb més convicció i plaer. Durant aquests anys també va recórrer el territori i les festes majors amb una orquestra de ball.

Després de cinc anys a l'Aula, el pas lògic per seguir aprenent era el Conservatori Superior. Allà va aprendre molta música i part de l'ofici de ser músic, però el més important va ser la gent. *"Hi ha molts companys d'aquella època amb els quals encara som amics i que m'alimenten molt musicalment. Això és el més important".*

El projecte final de carrera va créixer

fins a convertir-se en el Natsuko Sugao Group i la suite *Colores* va esdevenir el cor de *Sakura*, el primer disc del grup. Un dels concerts de presentació del disc va ser el 12 de maig de 2012 a El Gat Negre de Mollerussa, la programació musical del qual era a càrrec de Robert Brufau. Aquell dia, després del concert, vaig escriure:

"Sakura són set temes

on la composició i l'arranjament tenen un gran pes, però que no perden el gust pel moment, deixen espai per als solos i mostren un inevitable substrat comú: el jazz. Una base a la qual Sugao imprimeix un segell personal mitjançant préstecs de la música japonesa -les escales, els instruments i la manera de tocar-los- i l'ús de motius melòdics que ens serveixen de guia. La melodia és el fil conductor d'una música que convida al repòs i l'ensomni".

La gestió d'un grup és una tasca dura i complicada. La pitjor part és l'econòmica, però d'això ja ni se'n parla, es dona per sabut. Els concerts en si mateixos i la relació amb els companys de viatge, però, són un al·licient que convida a seguir endavant. *"I ja fa deu anys. Només organitzar assajos ja és complicat, no sé per què he muntat un sextet!".* Al món del jazz molts projectes són personals i, tot i que compten amb la complicitat dels músics que en formen part, viuen de l'energia que hi aboca el líder. Una tasca solitària i grisa que desgasta. *"A vegades em sento amb molt de suport, però altres vegades em sento molt sola. Buscar bolos és molt dur, però per sort hem fet coses boniques".*

De les coneixences importants que va fer la Natsuko durant la seva etapa com a estudiant ens interessa aturar-nos en dues. Són també dos trompetistes, a qui anomenarem Pol i Ivan. Ells són els qui la introdueixen al món de la improvisació lliure, que entra en ebullició a Barcelona amb el nou segle. Aquesta manera de tocar i compartir la música es va estenent dins del món del jazz, del qual, d'altra banda, sempre havia format part. Memoria Uno, les sessions a 23 Robadors i el col·lectiu Discordian són el

punt de trobada de molts músics que s'hi interessen.

Durant cinc anys la Natsuko també formà part de la Free Spirits Big Band de David Mengual. Van ser els darrers anys de vida d'una de les formacions musicals amb més talent per metre quadrat del país, que va morir per la incapacitat de les organitzacions polítiques locals i nacionals de veure-hi més enllà del seu melic. La Free Spirits marca un procés d'evolució molt important en el llenguatge de la Natsuko i en la seva manera de tocar. La informació, la inspiració i el fet de tocar amb companys que admira la duen cap a nous camins, entre els quals el de la improvisació lliure.

Tot aquest procés desemboca en un segon disc del Natsuko Sugao Group, titulat *La danza de una luz*. Un treball que queda marcat per la immersió dels seus músics en el context del *free jazz* i en el qual les seccions melòdiques característiques del primer disc desemboquen en regions obertes en les quals pot passar qualsevol cosa.

*

El segon disc del Natsuko Sugao Group és més arriscat i recull el moment i l'estat de la música en el qual es movia. Hem parlat de l'Ivan i el Pol, de la Free Spirits i de 23 Robadors. Però igual d'importants són els components de la seva banda, la qual té alguns canvis respecte de la que gravà el primer disc.

"Quan fem temes nous jo els escric i els porto. La base ja hi és, però després els conduïm entre tots. Jo decideixo quin plat cuinarem, però el cuinem tots junts. I al final els músics opinem, però és la música la que ens porta. Arriba un moment en què la música comença a tenir vida pròpia i ens demana allò que necessita".

Escolto el disc per primera vegada en directe al cicle de l'Associació Jazzenviu al Cafè del Teatre-Auditori de Sant Cugat. És un diumenge de gener de l'any 2017 i no em puc estar d'intentar descriure'l:

*"els temes creixen i es prenen l'espai necessari per desenvolupar les idees dels músics, a vegades sorgides dels propis motius melòdics, d'altres del seu bagatge personal. És en aquests moments quan cadascú es mostra davant del públic de manera més visceral, sense amagar res, i sorgeixen meravelloses bogeries com **Magic Natchan**: el grotesc diàleg entre guitarra elèctrica i flügel inicial desemboca en un ritme drum and bass de bateria i la veu de Sugao ens transporta al Japó tradicional; solo de contrabaix sobre la mateixa escala pentatònica de la melodia, l'aire del Japó; de nou melodia dels vents, que ens condueixen a una zona especulativa a duo, en la qual volen inquietos l'un al voltant de l'altre, cada cop més nerviosos; de nou ataca la bateria amb el seu drum and bass i retornem a les línies de veu i flügel, per sota de les quals despunta afilada la guitarra elèctrica; solo de bateria i tutti per fondre. Meravellós".*

La Natsuko l'explica així: "Jo no pertanyo al món del free, però

he tingut molta relació amb gent que s'hi dedica. D'altra banda, m'agraden les coses ben escrites i arranjades i estava buscant la manera natural de barrejar aquests dos mons".

*

El darrer any la Natsuko se l'ha passat preparant una gira de concerts del seu grup al Japó. No va buscar altres concerts ni es va plantejar noves gravacions. *"Hi ha gent que pot fer moltes coses al mateix temps, però jo no. Necessito concentrar-me en una sola cosa cada vegada".* Durant les vacances de Nadal va ser al Japó organitzant la promoció dels set concerts que estaven previstos: materials, contactes i calendari. Al gener va caure el virus al Japó i, mentre el grup decidia si podia viatjar o no, el maleït va arribar a Itàlia i les possibilitats es van esvaïr.

"Ara que ja han passat unes setmanes de confinament, estic començant a fer exercicis, repassant vocings i intentant escriure coses fàcils. Estic reprenent la dinàmica d'escriptura i repassant tècnica". La Natsuko ja ha tingut un parell d'experiències component, dirigint i gravant amb una big band. La seva idea ara és compondre uns quants temes o arranjar-ne alguns dels que ja té escrits i preparar un repertori per poder cridar els músics. *"Sempre he pensat que vull muntar una big band i ara és bon moment per repensar cap a on dirigir-me. Ara que no hi haurà diners t'és igual muntar un trio o una big band".*